

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Jurečkovou ve věci

žalobce	V. V., nar. X,
	bytem X,
právně zastoupen	JUDr. Annou Pavlíkovou, advokátkou,
	se sídlem Varšavská 714/38, 120 00 Praha 2
proti	
žalovanému	Ministerstvo vnitra,
	se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7,

v řízení o žalobě na ochranu proti nezákonnému zásahu

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobci vrátil dne 27. 2. 2026 jeho žádost o dočasnou ochranu, zaevidovanou pod sp. zn. OAM-366159/DO-2026, jako nepřijatelnou, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobce a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobci o dočasnou ochranu ze dne 27. 2. 2026, zaevidované pod sp. zn. OAM-366159/DO-2026

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 10 140 Kč k rukám zástupkyně žalobce JUDr. Anny Pavlíkové, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobce podává žalobu podle § 82 s. ř. s. proti nezákonnému zásahu žalovaného, který spatřuje ve vrácení jeho žádosti o udělení dočasné ochrany jako nepřijatelné. K tomuto postupu došlo dne 27. 2. 2026, kdy žalovaný žádost žalobce nepřijal s odkazem na § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny (dále jen „zákon č. 65/2022“ nebo „lex Ukrajina“, s tím, že žalobci již byla dočasná ochrana udělena v jiném členském státě Evropské unie (Slovenské republiky) a že žalobce podal žádost po oznámení Ministerstva vnitra Evropské komisi podle § 3 odst. 3 uvedeného zákona.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

2. Žalobce podal žalobu na ochranu před nezákonným zásahem podle § 82 a násl. s. ř. s., přičemž nezákonný zásah spatřuje v postupu žalovaného, který dne 27. 2. 2026 vrátil jeho žádost o udělení dočasné ochrany jako nepřijatelnou s odkazem na § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina. Podle žalobce je tento postup v rozporu s právem Evropské unie i s ustálenou judikaturou Soudního dvora Evropské unie, Nejvyššího správního soudu a Městského soudu v Praze.
3. Žalobce namítá, že žalovaný postupoval v rozporu se směrnicí Rady 2001/55/ES o dočasné ochraně a s prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2022/382, přičemž se nedůvodně odchýlil od judikatury Soudního dvora EU, zejména od rozsudku ze dne 27. 2. 2025 ve věci Krasiliva, C-753/23, a navazující judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudky č. j. 1 Azs 174/2024-42 a 1 Azs 336/2024-42 ze dne 3. 4. 2025). Podle žalobce z těchto rozhodnutí vyplývá, že důvody nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu upravené v § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina odporují právu EU a nelze je aplikovat.
4. Ačkoli žalovaný v projednávané věci neodkázal na § 5 odst. 1 písm. c) nebo d) lex Ukrajina, nýbrž na nové ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina, žalobce tvrdí, že i tento důvod nepřijatelnosti je s právem EU neslučitelný. Poukazuje přitom na judikaturu Městského soudu v Praze (např. rozsudky č. j. 15 A 128/2025-19, 18 A 136/2025-16, 11 A 172/2025-35), podle níž § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina představuje faktickou reformulaci a sloučení dřívějších nepřipustných důvodů uvedených pod písmeny c) a d), a proto na něj plně dopadají stejné závěry o rozporu s unijním právem. Tyto závěry podle žalobce výslovně potvrdil i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 10. 12. 2025, č. j. 5 Azs 248/2025-18, a v řadě dalších navazujících rozhodnutí.
5. Žalobce dále uvádí, že splňuje podmínky pro udělení dočasné ochrany podle § 3 odst. 1 lex Ukrajina, neboť ke dni 24. 2. 2022 pobýval na Ukrajině. Dne 9. 1. 2023 vstoupil na území Evropské unie a následně mu byla dočasná ochrana udělena ve Slovenské republice. Dne 19. 2. 2026 přicestoval do České republiky, kde pobývá jeho sestra T. B., rovněž držitelka dočasné ochrany, která mu poskytuje zázemí.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

6. Žalobce zdůrazňuje, že žalovaný nezpochybnil žádné jím uvedené skutečnosti ani nevytkl žádný nedostatek podané žádosti. Přesto byla žádost vrácena jako nepřijatelná s odůvodněním, že žalobci již byla dočasná ochrana udělena v jiném členském státě Evropské unie a že bylo učiněno oznámení podle § 3 odst. 3 lex Ukrajina. Takový postup považuje žalobce za nezákonný a rozporný s právem EU, neboť členské státy se rozhodly neaplikovat čl. 11 směrnice o dočasné ochraně upravující tzv. druhotný pohyb, a držitelé dočasné ochrany mají právo se přemístit do jiného členského státu, v němž mohou o dočasnou ochranu požádat.
7. Pro úplnost žalobce uvádí, že žádostí o dočasnou ochranu v České republice právo nezneužívá, neboť na Slovensku již nepobývá a z tamní dočasné ochrany nečerpá žádné výhody. Nadále přitom trvá stav ozbrojeného konfliktu na Ukrajině, v jehož důsledku by žalobci v případě návratu hrozilo nebezpečí.
8. Žalobce rovněž namítá, že soudní výluka obsažená v § 5 odst. 2 lex Ukrajina je neaplikovatelná, neboť je neslučitelná s právem EU. Poukazuje na to, že Nejvyšší správní soud na základě judikatury SDEU ve věci Krasiliva změnil svou dosavadní rozhodovací praxi a dovodil, že každému žadateli o dočasnou ochranu musí být zajištěn účinný soudní přezkum ve smyslu čl. 47 Listiny základních práv EU. V důsledku toho je žaloba přípustná.
9. Žalobce dále uvádí, že postup žalovaného, spočívající ve vrácení žádosti o udělení dočasné ochrany pro její nepřijatelnost, nelze považovat za rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s., nýbrž za faktický úkon správního orgánu. Odkazuje přitom na ustálenou judikaturu správních soudů, podle níž vrácení žádosti o dočasnou ochranu podle § 5 odst. 1 lex Ukrajina není výsledkem formalizovaného správního řízení zakončeného rozhodnutím, nýbrž neformálním postupem správního orgánu, proti němuž je namístě obrana žalobou na ochranu před nezákonným zásahem podle § 82 a násl. s. ř. s. (např. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 4. 2023, č. j. 11 A 80/2022-79). Žalobce zdůrazňuje, že za rozhodnutí nelze považovat pouhé vrácení podkladů k žádosti doprovázené ústním vysvětlením důvodů její nepřijatelnosti, jak vyplývá i z judikatury rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu (usnesení ze dne 17. 9. 2019, č. j. 1 As 436/2017-43).
10. Nezákonný zásah žalobce spatřuje právě v tomto postupu žalovaného, jenž dne 27. 2. 2026 vrátil jeho žádost o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou. Podle žalobce jsou splněny všechny podmínky zásahové žaloby, neboť uvedený postup představuje přímý zásah do jeho práv, byl zaměřen výlučně vůči jeho osobě, nemá povahu správního rozhodnutí a jeho zákonnost je přezkoumatelná v řízení podle § 82 a násl. s. ř. s.
11. Žalobce dále rozvádí tvrzený rozpor postupu žalovaného s právem Evropské unie. Opírá se zejména o závěry rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 10. 2025, č. j. 15 A 128/2025-19, v němž soud posuzoval nové ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina. Podle žalobce tento důvod nepřijatelnosti nepředstavuje kvalitativně novou právní úpravu, nýbrž reformulaci a sloučení dřívějších důvodů podle § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina, které byly shledány rozpornými s unijním právem. Z toho žalobce dovozuje, že i na aplikaci písm. f) plně dopadají závěry dosavadní judikatury týkající se tzv. druhotného pohybu držitelů dočasné ochrany.
12. Žalobce zdůrazňuje, že z dočasné ochrany udělené v jiném členském státě již žádné výhody nečerpá a ani je čerpat nehodlá. Samotné dřívější přiznání dočasné ochrany v jiném členském státě EU podle něj nemůže být důvodem pro odeprání dočasné ochrany v České republice

osobě, která jednoznačně spadá do osobní působnosti prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382.

13. Žalobce se dále dovolává rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 3.4.2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42 a č. j. 1 Azs 336/2024-42, v nichž byl shledán rozpor § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina s právem EU. Poukazuje na to, že tyto závěry byly následně potvrzeny v celé řadě rozhodnutí Nejvyššího správního soudu napříč jeho senáty a přejaty i v rozhodovací praxi Městského soudu v Praze a dalších krajských soudů, a to i ve vztahu k aplikaci § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina. Podle žalobce neexistuje žádný důvod, proč by tato jednotná judikatura neměla být aplikována i na jeho skutkově totožný případ.
14. V této souvislosti žalobce rozvádí, že směrnice o dočasné ochraně stanoví pouze minimální standardy ochrany a členské státy mohou přijímat jen příznivější opatření. Důvody vyloučení z dočasné ochrany jsou podle čl. 28 Směrnice taxativní a nelze je rozšiřovat na vnitrostátní úrovni. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. c), d) a f) lex Ukrajina proto podle žalobce představují nepřipustné rozšíření důvodů pro odeprání dočasné ochrany, neboť znemožňují její přiznání v situacích, s nimiž směrnice nepočítá.
15. Za klíčové žalobce považuje závěry Nejvyššího správního soudu vyslovené v rozsudku č. j. 1 Azs 174/2024-42, z nichž vyplývá existence práva státních příslušníků Ukrajiny zvolit si členský stát, v němž o dočasnou ochranu požádají. Toto právo podle žalobce vychází z prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ve spojení s dohodou členských států o neaplikování čl. 11 směrnice o dočasné ochraně a bylo potvrzeno i rozsudkem Soudního dvora EU ve věci Krasiliva. Z této volby pak podle žalobce nutně vyplývá i právo na přemístění v rámci Evropské unie a povinnost zvoleného členského státu žádost o dočasnou ochranu přijmout a věcně posoudit.
16. Žalobce dále rozvádí, že v případě osob vysídlených v důsledku ozbrojeného konfliktu na Ukrajině členské státy Evropské unie zvolily odlišný postup, než jaký předpokládal původní obecný režim směrnice o dočasné ochraně. Ačkoli směrnice vychází z předpokladu, že osoba je držitelem dočasné ochrany pouze v jednom členském státě a neumožňuje tzv. druhotný pohyb osob, v případě Ukrajiny se členské státy dohodly na neaplikování čl. 11 směrnice. Tato dohoda podle žalobce vyplývá zejména z bodu 15 odůvodnění prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 a byla opakovaně potvrzena judikaturou Nejvyššího správního soudu.
17. Podle žalobce má generální vyloučení aplikace čl. 11 směrnice za následek to, že se vůči státním příslušníkům Ukrajiny neuplatní režim nuceného návratu držitelů dočasné ochrany do původního hostitelského členského státu. Důsledkem je faktická možnost těchto osob pobývat i v jiném členském státě, než je stát, který jim původně vydal pobytové oprávnění. Žalobce z této skutečnosti dovozuje existenci práva na sekundární přemístění v rámci Evropské unie, které je součástí unijního právního rámce zavedeného prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2022/382 a je pro Českou republiku závazné. Podle žalobce na tom nemůže nic změnit ani jednostranné politické prohlášení České republiky o nemožnosti takovou odchylku aplikovat.
18. Žalobce dále uvádí, že ani prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 o prodloužení dočasné ochrany nezakládá členským státům oprávnění mechanicky a bez věcného posouzení vracet žádosti o dočasnou ochranu jako nepřijatelné pouze z důvodu, že žadatel již dříve dočasnou ochranu získal v jiném členském státě. Podle žalobce z judikatury Soudního dvora EU plyne pouze oprávnění správních orgánů ověřit, zda žadatel spadá do osobní působnosti prováděcího rozhodnutí Rady a zda již dočasnou ochranu v jiném

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

členském státě získal, nikoli možnost žádost bez dalšího procesně odmítnout. Nejvyšší správní soud podle žalobce dovedl, že pokud dočasná ochrana v jiném členském státě zanikla, může být přiznána v České republice, a pokud nezanikla, musí být žadateli umožněno, aby byl o možnosti jejího ukončení řádně poučen.

19. Žalobce poukazuje i na tzv. soft-law zdroje, zejména na odpovědi Evropské komise na často kladené otázky ke směrnici o dočasné ochraně a na operační pokyny k provádění prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382. Z těchto dokumentů podle žalobce vyplývá, že členský stát je povinen zajistit práva plynoucí z dočasné ochrany každé osobě, která spadá do oblasti její působnosti, bez ohledu na to, zda byla dříve registrována v jiném členském státě. Zároveň je tím zajištěno, že žadatel nepožívá výhod dočasné ochrany ve více členských státech současně, neboť vydáním nového pobytového oprávnění musí první povolení zaniknout.
20. Žalobce shrnuje, že aplikace § 5 odst. 1 písm. c), d) i f) lex Ukrajina, a dovozování nepřijatelnosti žádosti v situaci, v níž se nachází on sám, je v rozporu s právem Evropské unie. Státní příslušníci Ukrajiny, na něž dopadá prováděcí rozhodnutí Rady, mají podle žalobce právo jak primární volby členského státu, v němž o dočasnou ochranu požádají, tak právo sekundárního přemístění, přičemž zvolený členský stát je povinen žádost přijmout a vydat povolení k pobytu podle čl. 8 směrnice o dočasné ochraně.
21. Podle žalobce žalovaný postupoval nezákonně, když jeho žádost o dočasnou ochranu vrátil jako nepřijatelnou z důvodu, že žalobci byla dříve udělena dočasná ochrana v jiném členském státě a že žádost byla podána po oznámení podle § 3 odst. 3 lex Ukrajina. Žalobce je přesvědčen, že žalovaný je povinen obnovit stav před přijetím žádosti a žádost přijmout k věcnému posouzení. Následně má žalovaný postupovat způsobem vymezeným Nejvyšším správním soudem, zejména ověřit, zda žalobce nadále disponuje dočasnou ochranou v jiném členském státě, případně jej poučit o možnosti jejího ukončení a o důsledcích pro přiznání dočasné ochrany v České republice.
22. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že žalobcem tvrzený nezákonný zásah spočívá paradoxně v postupu, který byl plně v souladu s platnou právní úpravou. Žalovaný zdůraznil, že žádost žalobce o udělení dočasné ochrany byla vyhodnocena jako nepřijatelná podle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina, neboť žalobce je evidován v systému Temporary Protection Platform jako držitel dočasné ochrany ve Slovenské republice. Skutečnost, že žalobce dočasnou ochranu v jiném členském státě získal a dosud tohoto postavení požívá, byla podle žalovaného jednoznačně prokázána.
23. Žalovaný zdůraznil, že žádosti o dočasnou ochranu podle § 2 odst. 1 lex Ukrajina se žalobce domáhal vydání oprávnění k pobytu na území České republiky za účelem dočasné ochrany. Taková žádost je z hlediska unijního práva žádostí o vydání povolení k pobytu ve smyslu čl. 8 odst. 1 směrnice 2001/55/ES. Vnitrostátní úprava však v § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina stanoví, že žádost je nepřijatelná, je-li podána cizincem, který je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě, a to poté, co Ministerstvo vnitra odeslalo Evropské komisi oznámení podle § 3 odst. 3 tohoto zákona.
24. Žalovaný uvedl, že Ministerstvo vnitra takové oznámení o riziku vyčerpání kapacit Evropské komisi odeslalo dne 25. 8. 2025 a zveřejnilo je na svých internetových stránkách. Podmínky pro aplikaci § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina tak byly v případě žalobce splněny, přičemž k naplnění tohoto důvodu nepřijatelnosti postačuje samotná skutečnost, že žalobce získal dočasnou ochranu v jiném členském státě; žádná další kritéria zákon nevyžaduje.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

25. Žalovaný dále uvedl, že žalobce v žádosti neuvedl, že by na území České republiky pobýval některý z jeho rodinných příslušníků, který by byl držitelem dočasné ochrany, a nebyly tak splněny ani podmínky pro udělení dočasné ochrany z důvodu sloučení rodiny podle § 51 lex Ukrajina či z důvodů zvláštního zřetele hodných podle § 52 téhož zákona. Žalovaný proto neměl jinou zákonnou možnost než žádost žalobce vyhodnotit jako nepřijatelnou.
26. Pokud jde o namítaný rozpor § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina s právem Evropské unie, žalovaný připustil existenci soudní judikatury, která považuje toto ustanovení za rozporné s unijním právem. Zároveň však vyjádřil názor, že tento rozpor nebyl postaven najisto rozhodnutím Soudního dvora EU. Uvedl, že v rozsudku SDEU ve věci Krasiliva (C-753/23) se Soudní dvůr k otázce druhotného pohybu držitelů dočasné ochrany výslovně nevyjádřil a v bodě 30 svého odůvodnění připustil, že členské státy mohou ověřovat, zda žadatel již nezískal povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany v jiném členském státě.
27. Podle žalovaného prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 o prodloužení dočasné ochrany dále potvrzuje, že unijní zákonodárce neměl v úmyslu zakotvit právo na „volný pohyb“ držitelů dočasné ochrany v tom smyslu, že by jim automaticky svědčilo právo získat nové povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany v dalším členském státě. Žalovaný proto má za to, že nelze považovat rozpor § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina s právem EU za zjevný, a že nejsou splněny podmínky doktríny *acte clair* ani *acte éclairé*.
28. S ohledem na uvedené žalovaný soudu navrhl, aby zvážil položení předběžné otázky Soudnímu dvoru Evropské unie, směřující k posouzení souladu § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina s čl. 8 odst. 1 směrnice 2001/55/ES a s dohodou členských států o neaplikování čl. 11 této směrnice.
29. Žalovaný dále uvedl, že ani při nevyužití institutu předběžné otázky nelze dovodit, že by ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina bylo v rozporu s právem Evropské unie. Podle názoru žalovaného z unijního práva nevyplývá osobám, které již v jiném členském státě získaly povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany, právo na získání stejného pobytového oprávnění v dalším členském státě, do něhož se o své vůli přesunou, s výjimkou případů výslovně upravených ve směrnici 2001/55/ES, zejména sloučení rodiny, humanitárních důvodů či přemístění podle čl. 26 této směrnice.
30. Žalovaný se dovolává samotného znění čl. 8 odst. 1 směrnice 2001/55/ES, podle něhož mají členské státy povinnost zajistit vydání povolení k pobytu osobám požívajícím dočasné ochrany. Tato povinnost je podle žalovaného koncipována jako společná a nerozdílná a splněná již tím členským státem, který pobytové oprávnění vydal jako první. Smyslem této úpravy je zajistit, aby osoba spadající do působnosti prováděcího rozhodnutí Rady měla možnost legálně pobývat na území Unie, nikoliv aby jí vzniklo právo získat opakovaně totožné oprávnění v dalších členských státech.
31. Žalovaný zdůraznil systematický výklad směrnice, která pro osoby, jimž již bylo povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany vydáno, používá odlišné pojmosloví („osoby požívající dočasné ochrany na území členského státu“) a jejich postavení upravuje v jiných ustanoveních, zejména v čl. 10, 11, 15 a 26 směrnice. Povinnost vydat nové povolení k pobytu v jiném členském státě směrnice podle žalovaného připouští pouze v taxativně vymezených případech uvedených v čl. 15 odst. 6 a čl. 26 odst. 4.
32. Žalovaný dále polemizuje s judikатурním výkladem vycházejícím z dohody členských států o neaplikování čl. 11 směrnice. Podle něj tato politická dohoda nemůže založit jednotlivcům

nové subjektivní právo, které samotná směrnice neobsahuje. Článek 11 směrnice upravuje výlučně povinnosti mezi členskými státy navzájem, konkrétně povinnost převzetí osoby požívající dočasné ochrany zpět do hostitelského státu v případě jejího neoprávněného pobytu jinde. Vyloučení aplikace tohoto článku má podle žalovaného jediný důsledek: držitel dočasné ochrany nebude automaticky předáván zpět do hostitelského státu. Nezakládá však právo na vydání nového pobytového oprávnění v jiném členském státě.

33. Podle žalovaného je tedy dovozování práva na sekundární přemístění a na získání nového povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany pouhým důsledkem politické dohody o neaplikaci čl. 11 směrnice nepřipustným dotvářením práva. Pokud by evropský zákonodárce zamýšlel takové právo upravit, učinil by tak výslovně v samotné směrnici; existence ustanovení čl. 15 a 26 naopak svědčí o tom, že možnost přemístění je omezena jen na výslovně regulované situace.
34. Žalovaný proto setrvává na názoru, že aplikace § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina není v rozporu s právem Evropské unie a že nedošlo k nezákonnému zásahu do práv žalobce.
35. Žalovaný dále poukázal na historický a systematický výklad směrnice 2001/55/ES. Uvedl, že směrnice byla projednávána řadu let a institut přemístění držitelů dočasné ochrany mezi členskými státy řeší výslovně v čl. 26, jenž je založen na principu solidarity mezi členskými státy při sdílení zátěže spojené s hromadným přílivem vysídlených osob. Podle žalovaného je tento mechanismus primárně nástrojem spolupráce mezi členskými státy a ponechává jim rozhodnutí, zda a v jakém rozsahu k přemístění přistoupí; teprve následně se zohledňuje vůle dotčených držitelů dočasné ochrany. Přijetím prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 podle žalovaného nedošlo k prolomení tohoto systematického nastavení.
36. Žalovaný zdůraznil, že z legislativní geneze směrnice ani z její preambule nevyplývá, že by unijní zákonodárce zamýšlel zakotvit bezpodmínečné právo sekundárního pohybu držitelů dočasné ochrany. Naopak existence konkrétních ustanovení o přemístění (čl. 26) a o sloučení rodiny svědčí podle žalovaného o tom, že možnost změny hostitelského státu je výjimkou, nikoli obecně přiznaným právem.
37. Žalovaný dále poukázal na nové recitály obsažené v prováděcím rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460, jimiž byla dočasná ochrana prodloužena do roku 2027. Podle žalovaného z těchto recitálů výslovně vyplývá, že dohoda členských států o neaplikování čl. 11 směrnice 2001/55/ES nemá být vykládána tak, že by zakládala povinnost členského státu vydat povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany osobě, která již takové povolení získala v jiném členském státě. Recitály zároveň zdůrazňují, že cílem je zabránění vícenásobným registracím a souběžnému čerpání práv plynoucích z dočasné ochrany ve více státech.
38. Podle žalovaného je pro výklad dohody o neaplikování čl. 11 směrnice rozhodující skutečná vůle členských států, které tuto dohodu uzavřely. Z nových recitálů prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 je podle žalovaného zřejmé, že smyslem dohody bylo toliko vyloučit automatické předávání osob mezi členskými státy, nikoliv založit držitelům dočasné ochrany právo volně se přesouvat po Unii a opakovaně získávat povolení k pobytu z téhož titulu.
39. Žalovaný proto setrvává na závěru, že § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina je s právem Evropské unie souladný a že postup, jímž byla žádost žalobce o dočasnou ochranu vyhodnocena jako nepřijatelná a žalobci vrácena podle § 5 odst. 2 téhož zákona, byl zákonný. Žalovaný má za

to, že k žádnému nezákonnému zásahu do práv žalobce nedošlo, a navrhuje, aby soud žalobu zamítl.

III.

Posouzení žaloby

40. Žaloba je včasná a přípustná. Vrácení žádosti o udělení dočasné ochrany pro její nepřijatelnost nepředstavuje rozhodnutí ve smyslu § 65 s.ř.s., nýbrž faktický postup správního orgánu, proti němuž je namístě obrana žalobou na ochranu před nezákonným zásahem podle § 82 a násl. s.ř.s. Tento závěr odpovídá ustálené judikatuře správních soudů i Nejvyššího správního soudu, která je po rozsudcích ze dne 3. 4. 2025 (č. j. 1 Azs 174/2024-42 a 1 Azs 336/2024-42) konstantní.
41. Soud rozhodl bez nařízení jednání postupem podle § 51 odst. 1 s.ř.s., neboť účastníci s rozhodnutím bez jednání souhlasili a mezi nimi nebyl spor o skutkovém stavu. Podkladem rozhodnutí je především tiskopis žádosti o udělení dočasné ochrany ze dne 27. 2. 2026 a sdělení žalovaného o její nepřijatelnosti. Posouzení důvodnosti žaloby závisí výlučně na vyřešení právní otázky souladu § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina s právem Evropské unie.
42. Ze správního spisu plyne, že žalobce ke dni 24. 2. 2022 pobýval na území Ukrajiny, později vstoupil na území Evropské unie, nabyt dočasnou ochranu ve Slovenské republice a dne 27. 2. 2026 podal u žalovaného žádost o udělení dočasné ochrany v České republice. Žalovaný žádost nepřijal s odkazem na § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina, neboť žalobce byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě a žádost byla podána po oznámení Ministerstva vnitra Evropské komisi podle § 3 odst. 3 téhož zákona.
43. Soud vyšel při právním posouzení z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, vrcholící rozsudkem ze dne 10. 12. 2025, č. j. 5 Azs 248/2025-18, který poskytuje závazné interpretační vodítko pro aplikaci § 5 odst. 1 písm. f) a § 3 odst. 3 lex Ukrajina. Tato judikatura navazuje na rozhodnutí Soudního dvora EU ze dne 27. 2. 2025 ve věci Krasiliva (C-753/23) a představuje stabilní rozhodovací linii.
44. Nejvyšší správní soud v novější judikatuře dovodil, že § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb. nelze vykládat tak, že správní orgán může bez věcného posouzení vrátit žádost o dočasnou ochranu pouze proto, že žadatel je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě.
45. Stěžejní je v tomto směru právě odkazovaný rozsudek NSS 5 Azs 248/2025-18 ze dne 10. 12. 2025, Rs 4727/2026, jehož právní věta uvádí: „Žádost osoby požívající dočasné ochrany ... není správní orgán oprávněn vrátit této osobě jako nepřijatelnou dle § 5 odst. 1 písm. f) ve spojení s § 3 odst. 3 zákona č. 65/2022 Sb. ... z toho důvodu, že této osobě je nebo bylo uděleno povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany také v jiném členském státě Evropské unie.“
46. V odůvodnění téhož rozsudku NSS zdůraznil, že: „§ 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb. vyžaduje splnění dvou podmínek: (i) žadatel je nebo byl oprávněn k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě a zároveň (ii) stěžovatel zaslal Komisi oznámení podle § 3 odst. 3 téhož zákona.“ (bod 20)
47. Současně však uzavřel, že ani tato úprava neumožňuje vrácení žádosti bez jejího meritorního posouzení: „I kdyby tedy k takovému náhlému nárůstu došlo, nemohlo by to ospravedlnit vrácení jednotlivých žádostí o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany jako nepřijatelných, tedy bez

věcného posouzení, podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb., neboť takový postup směrnice o dočasné ochraně neumožňuje.“

48. Skutečnost, že žalobci byla v minulosti přiznána dočasná ochrana ve Slovenské republice, nelze vykládat izolovaně. Jak opakovaně zdůraznil Nejvyšší správní soud, status osoby požívající dočasné ochrany není národním institutem, nýbrž osobním právním postavením založeným přímo unijním právem, konkrétně prováděcím rozhodnutím Rady přijatým podle čl. 5 směrnice 2001/55/ES.
49. Držitel dočasné ochrany nemá „slovenskou“, „českou“ ani „jinou národní“ dočasnou ochranu. Má jediný unijní status osoby požívající dočasné ochrany, jenž se v jednotlivých členských státech toliko deklaratorně potvrzuje vydáním pobytového oprávnění podle čl. 8 směrnice. Není proto pojmově možné sankcionovat žadatele za to, že mu byl tentýž unijní status dříve formálně potvrzen jiným členským státem.
50. Nejvyšší správní soud již v rozsudku č. j. 1 Azs 174/2024-42 dovodil, že unijní právní rámec nepřipouští, aby členský stát odmítl věcně posoudit žádost vysídlené osoby jen proto, že tato osoba z důvodů rodinných, sociálních či integračních volí jiný členský stát jako místo výkonu práv plynoucích z dočasné ochrany. Rozsudek ze dne 10. 12. 2025 na tuto linii navazuje a výslovně konstatuje, že ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina je v rozporu s právem EU, neboť popírá samotnou povahu tohoto unijního statutu.
51. Soud proto uzavírá, že samotná skutečnost, že žalobce byl v minulosti držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě, nemůže založit nepřijatelnost jeho žádosti v České republice. Použití § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina by v takovém případě vedlo k popření unijní povahy dočasné ochrany a je v rozporu se závazným výkladem NSS i SDEU.
52. Žalovaný dále dovozuje nepřijatelnost žádosti z oznámení podle § 3 odst. 3 lex Ukrajina zaslaného Evropské komisi dne 25. 8. 2025. Tato argumentace však neobstojí.
53. Nejvyšší správní soud jednoznačně formuloval, že oznámení podle § 3 odst. 3 lex Ukrajina nemá normativní povahu a nemůže měnit rozsah práv garantovaných směrnicí o dočasné ochraně. Vnitrostátní akt nemůže modifikovat přímý účinek unijního práva ani zavádět dodatečné podmínky, které směrnice nestanoví.
54. Kapacitní obtíže jsou směrnicí výslovně řešeny v čl. 25, jenž předpokládá koordinační postup na úrovni Unie. Jakýkoli pokus vytvořit prostřednictvím oznámení „národní filtr“ přístupu k právům dočasné ochrany odporuje této systematice a není s unijním právem slučitelný.
55. Oznámení podle § 3 odst. 3 lex Ukrajina tak nemá způsobilost omezit práva vysídlených osob a nemůže založit nepřijatelnost jejich žádostí. Druhá z podmínek uvedených v § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina proto rovněž nemůže obstát.
56. Podle zásad opakovaně formulovaných Nejvyšším správním soudem platí, že unijní právo zakazuje členským státům stanovovat podmínky méně příznivé, než jaké vyplývají ze směrnice o dočasné ochraně. Institut „nepřijatelnosti“ žádosti není unijním právem upraven a může být použit jen tehdy, pokud nenarušuje účel a efektivitu směrnice.
57. Druhotný pohyb osob požívajících dočasné ochrany je legitimní a odpovídá humanitnímu a teleologickému smyslu této úpravy: ochraně života, bezpečnosti, rodinných vazeb a možnosti integrace v členském státě, kde má vysídlená osoba reálné zázemí.

58. V projednávané věci žalobce prokázal rodinné a sociální vazby na území České republiky. Je zcela legitimní, aby osoba prchající před ozbrojeným konfliktem usilovala o výkon práv v členském státě, kde má podporu blízkých osob a možnost stabilní integrace.
59. Žalovaný nepřistoupil k věcnému posouzení žádosti žalobce ani jej nepoučil o možnostech dalšího postupu ve vztahu k dočasné ochraně v jiném členském státě. Namísto toho aplikoval ustanovení, která jsou podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu v rozporu s právem Evropské unie.
60. Žalobce se tak stal adresátem faktického odepření přístupu k řízení o jeho žádosti, aniž by bylo respektováno jeho unijně garantované právní postavení. Tím došlo k přímému zásahu do jeho veřejných subjektivních práv.
61. Soud proto uzavírá, že ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina nelze v projednávané věci aplikovat, neboť je neslučitelné s unijním právem a ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu. Oznámení podle § 3 odst. 3 lex Ukrajina nemůže mít právní účinky, jež by modifikovaly směrnici nebo omezily práva osob požívajících dočasnou ochranu.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

62. Postup žalovaného, jímž byla žádost žalobce odmítnuta jako nepřijatelná, je proto nezákonným zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s.
63. Soud žalobě vyhověl, nezákonný zásah zakázal a žalovanému uložil povinnost obnovit stav před zásahem, tj. přijmout žádost žalobce o udělení dočasné ochrany k věcnému posouzení a postupovat v souladu s unijním právem a závaznou judikaturou správních soudů.
64. O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s.ř.s. ve věci úspěšnému žalobci přiznal právo na náhradu nákladů řízení, které představují zaplacený soudní poplatek 3 000 Kč, odměnu za právní zastoupení podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), (dále jen „vyhláška“). Podle § 9 odst. 5 vyhlášky z tarifní hodnoty 88 000 Kč, činí výše odměny 4 620,- Kč. Žalobci byla přiznána náhrada za 2 úkony právní služby, a to převzetí věci [§ 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky], písemné podání ve věci (§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky) dále 2 x náhrada paušálních výdajů podle § 13 odst. 4 vyhlášky po 450 Kč.
65. Odměna za tyto dva úkony činí celkem 9 240 Kč. Dále byla přiznána náhrada dvou paušálních náhrad hotových výdajů podle § 13 odst. 4 vyhlášky, každá ve výši 450 Kč, tedy celkem 900 Kč.
66. Zástupkyně žalobce není plátcem daně z přidané hodnoty, proto nebyla k náhradě připočtena DPH. Žalobce byl rovněž osvobozen od soudního poplatku, další náklady řízení mu proto nevznikly. Celkem byla žalobci přiznána náhrada nákladů řízení ve výši 10 140 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 20. květen 2026

Mgr. Jana Jurečková v.r.
samosoudkyně